

Baluns på Berwaldhallen!

Lördag 5 januari 2002 Trettondagskonsert

Sveriges Radios Symfoniorkester

Konsertmästare: Jannika Gustafsson

Kristjan Järvi, dirigent

Benny Anderssons Orkester:

Benny Andersson, dragspel, piano

Göran Arnberg, piano, tramporgel

Janne Bengtsson, flöjter

Jan-Anders Ernlund, kontrabas

Pär Grebacken, flöjter, saxofon,
klarinet

Leif Göras, fiol

Nicke Göthe, fiol

Calle Jakobsson, tuba

Leif Lindvall, trumpet

Kalle Moraeus, fiol, banjo, bouzouki

Olle Moraeus, fiol, altfiol

Perra Moraeus, fiol, saxofon

Lars Rudolfsson, dragspel

Jörgen Stenberg, trummor

Tommy Körberg, sång

Helen Sjöholm, sång

Terés Löf, piano

Änglar och trumpetsolister:

Tora Thorslund

Joakim Agnas

Urban Agnas

Dansare:

Karin Andersdotter

Martin Eneling

Erika Listedt

Johan Olanders

Ingrid Pallars

Olle Pallars

Regi och TV-produktion:

Bengt Wennehorst-Norrman

Scenografi: **Bo-Ruben Hedwall**

Ljus: **Kristofer Röhr**

Kostym: **Emma Gauffin**

Konserten spelas in!

Det är viktigt att inspelningen blir av högsta kvalitet även tekniskt. Här har du som konsertbesökare möjlighet att hjälpa till.

Försök undvika att hosta. Om det är nödvändigt, gör det så diskret som möjligt. **Glöm inte att stänga av personsökare, digitalklockor samt mobiltelefoner!!** Fotografering och bandinspelning i salongen är inte tillåten.

Baluns på Berwaldhallen är en samproduktion med Sveriges Television.

Första akten direktsänds i SR P2 samt i SVT1 söndagen den 7 januari kl 21.15

Andra akten sänds i SVT1

lördagen den 13 januari kl 22.30

Lördag 5 januari 2002 kl 16.00 Trettondagskonsert Akt 1

Berwaldhallen

Joakim Agnas

Änglafanfar

Alberto Ginastera

Malambo ur Estancia

Benny Andersson

Hardangervidda

Léo Ferré/Lars Forssell

Snurra min jord

Bo Nilsson/Gudrun Ylinentalo

Ravaillac

Jules Sylvain/Gösta Stevens

När tvenne hjärtan slår samma slag

Pedro de Punta

Fullmåne

Sergej Prokofjev

Allegro precipitato ur Sarkasmer op 17

Carter Pann

Slalom

Benny Andersson/Björn Ulvæus

Inte jag ur Chess

Dmitrij Sjostakovitj

Vals 1 ur Jazzsvit nr 2

Gösta Kullenberg

Möte med musik

Lowell Liebermann

Maccaber Dance ur Pianokonsert nr 1

Benny Andersson/Björn Ulvæus

Vår sista dans

Lördag 5 januari 2002 kl 18.00 Trettondagskonsert Akt 2

Berwaldhallen

Joakim Agnas

Änglafanfar

Carl Nielsen

Negerdans ur Aladdin

Benny Andersson

Cirkus Finemang

Jacques Brel/Hans Alfredson

Vid Molins fontän

Benny Andersson/Björn Ulvæus

Money, money, money

Igor Stravinskij

Coda ur Féens kyss

Benny Andersson

Trettondagspolka

Mitch Leigh/Britt G Hallqvist

Mannen från la Mancha

James MacMillan

Epiclesis, sats 2

Anders Hillborg/Eva Dahlgren

Innan kärleken kom

Benny Andersson

Lauren

Bo Nilsson

Arktisk Air

Silvestre Revueltas

La noche de los Mayas

Benny Andersson/Björn Ulvæus

Du och jag ur Chess

Sveriges Radios Symfoniorkester

Sveriges Radios Symfoniorkester har sitt ursprung i "Waldimirs orkester", sedermera Radioorkestern. Namnet Sveriges Radios Symfoniorkester antogs i och med sammanslagningen med den dåvarande Underhållningsorkestern 1967.

Sedan dess har orkestern utvecklats under internationellt kända och starka dirigentprofiler som Sergiu Celibidache, Herbert Blomstedt, Esa-Pekka Salonen och Evgenij Svetlanov till en ensemble i världsklass. Hösten 2000 tillträdde österrikaren Manfred Honeck som orkesterns chefsdirigent.

Varje år besöker några av världens främsta solister och dirigenter orkestern och bjuder publiken på sina tolkningar ur en repertoar som spänner över flera musikaliska stilar och sekler. Musik som de förmedlar till sin publik vid de många konserterna på hemmascenen Berwaldhallen samt genom turnéer och radio- och TV-sändningar.

Våren 2001 turnerade Sveriges Radios Symfoniorkester tillsammans med Radiokören och Eric Ericsons Kammarkör i USA. Den enorma satsningen rosades av kritiker såväl i USA som i Sverige.

Philip Kennicott, Washington Posts recensent och en av USAs främsta musikkritiker, utnämnde nu vid årsskiftet svenskarnas framförande av Verdis Requiem till årets konsert.

Kristjan Järvi

Kristjan Järvi - son till Neeme Järvi och yngre bror till Paavo - föddes i Tallinn 1972 men flyttade som barn med sin familj till New York. Där började han studera piano och var så pass driven att han gavs möjlighet att resa till Mozarteum i Salzburg och ta lektioner av Tatjana Nikolajeva. Det blev sedan mer pianostudier vid Manhattan School of Music, innan Järvi gick vidare till dirigentstudier vid University of Michigan.

Järvi är en stor förespråkare för nutida musik och har redan uruppfört ett 60-tal verk. Han är konstnärligt ansvarig för Absolute Ensemble, som han grundade 1993. Gruppens repertoar sträcker sig från tidig musik till rock. De har också spelat in flera skivor, bl a kammersymfonier av John Adams.

Mellan åren 1998 och 2000 var Kristjan Järvi assisterande dirigent vid Los Angeles Philharmonic Orchestra, som han ledde vid sin lovordade debut vid Hollywood Bowl 1999.

Kristjan Järvi framträder regelbundet med symfoniorkestrarna i Sverige och övriga Norden och har nyligen tillträtt som chefsdirigent vid Norrlandsoperan i Umeå.

Den här säsongen gästar Järvi också bl a Nederländska filharmoniska orkestern och BBC Philharmonic.

Benny Anderssons Orkester

Benny Anderssons Orkester är en helt ny sammansättning av musiker, vars enda syfte är att ha kul. Orkestern består av fjorton musiker varav fem spelmän från Dalarna och några musiker från Kungliga Hovkapellet. Vidare en regissör på dragspel samt slagverkare, banjospelare och en riktig refrängsångerska, Helen Sjöholm.

De har just släppt sin första cd-skiva som kort och gott heter Benny Anderssons Orkester. "Vår Sista Dans" från plattan hamnade fort på Svensktoppen.

De enda spelningar orkestern har gjort är den bejublade danskvällen på Skansens dansbana Galejan i augusti och vid en musikfestival i Glasgow i oktober.

I julas kunde svenska folket följa medlemmarna i en folklig skildring av ett jammande gäng musiker som just hade kul.

Tommy Körberg

Tommy Körberg från Norsjö i Västerbotten är nu inne på sitt fjärde decennium som artist. Han har en mångsidighet som få med ett brett register, både vokalt och konstnärligt. Det började 1960 med popgruppen "Maniacs" innan han blev rikskändis med sången *Judy min vän*, som vann den svenska schlagerfestivalen 1969. Tommy Körberg lämnade sedan populärmusiken för jazzrock tillsammans med bl a Carl-Axel och Monica Dominique. Sedan blev det samarbete med Jojje Wadenius i gruppen "Made in Sweden".

1971 debuterade Körberg som skådespelare i *Värmlänningarna* i Uppsala, för att sedan byta genre och spela revy med Hasse&Tage i *Svea Hund*. 1982 inledde han ett samarbete med pianisten Stefan Nilsson med en inspelning av Jacques Brel's sånger. Deras samarbete har sedan dess fortsatt, bl a med flera gemensamma turnéer.

Samarbetet med Björn och Benny inleddes med att Körberg fick huvudrollen i den engelska uppsättningen av *Chess* i London 1986, en roll som han också sjunger i den nya svenska uppsättningen på Cirkus med premiär den 23 februari. 1990 gestaltade han Jean Valjean i *Les Misérables*.

Helen Sjöholm

Helen Sjöholm är född 1970 i Sundsvall där hon också gjorde sin scendebut med gruppen "Just for fun". Där medverkade hon också i flera musikaluppsättningar, bl a *Trollkarlen från Oz*, *West Side Story* och en konsertuppsättning av *Chess*.

1992 spelade hon rollen som Hedvig i Malmö musikteaters uppsättning av *Elvira Madigan* och året efter spelade hon *Volpone* på Intiman i Malmö.

Helen Sjöholms stora genombrott kom med *Kristina från Duvemåla*, där hon gestaltade huvudrollen i både Malmö, Göteborg och Stockholm. Mer än en miljon människor såg henne i denna roll och många blev berörda av hennes sällsynta kraft och intensitet i uttrycket. Hon har också spelat rollen som Hortel i uppsättningen av *Spelman på taket* i Malmö 1997. Sommaren 2000 turnerade hon med Robert Wells i "Rhapsody in Rock". Våren 2001 gjorde Helen rollen som Fantine i *Les Misérables* på Malmö musikteater. Den 23 februari är det premiär på den svenska versionen av *Chess* på Cirkus. Där kommer Helen att spela den kvinnliga huvudrollen, Florence.

Terés Löf

Terés Löf, född 1976, har studerat vid Kungliga Musikhögskolan för Esther Bodin-Karpe och Staffan Scheja. I våras avslutade hon sina diplomstudier med att framföra Brahms *pianokonsert nr 1* tillsammans med Kungliga Filharmonikerna.

Terés bildar tillsammans med violinisten Klara Hellgren "Duo Nova". Duon är uttagen till Sveriges Kammarmusikföreningars "Ung och lovande 2001".

Terés Löf är också en av åtta semifinalister till det prestigefyllda "Solistpriset" som avgörs i vår.

Trettondagskonsert

Akt 1

Joakim Agnas: Änglafanfar

Konserten inleds, som sig bör vid festliga tillfällen, med en fanfar. Den är skriven av orkesterns solotrumpetare Joakim Agnas och har blivit något av en signatur till just Trettondagskonserten i Berwaldhallen.

Alberto Ginastera: Malambo ur Estancia

Malambo är en muskulös, rytmisk dans med kraftiga fotstamp, dansad av argentinska boskaps-skötare, gauchos. Den dansas oftast av en ensam gaucho, men kan också utföras av flera män som då utmanar varandra till tävling. Musiken är skriven av Argentinas mest berömda kompositör, Alberto Ginastera (1916-1983). *Malambo* ingår som fjärde satsen i en orkestervit baserad på baletten *Estancia* (1941), som berättar om livet på en lantgård, en estancia, under ett dygn.

Benny Andersson: Hardangervidda Arr: Göran Arnberg

Så blir det folkmusik signerad Benny Andersson. Låten *Hardangervidda* har inte, som man skulle kunna tro, fått sin inspiration från det vackra norska landskapet. Men Benny säger själv att det är som om låten börjar på Hardangervidda, för att senare rida ut på den ungerska pustan.

Léo Ferré/Lars Forssell: Snurra min jord

Länge rådde kabaréförbud på de svenska restaurangerna. Men på 50-talet blev det åter tillåtet med underhållning på krogarna. Till kabaréerna behövdes det då bra sånger och texter av skickliga lyriker och visdiktare som t ex Beppe Wolgers, Olle Adolphson och Lars Forssell. Många gånger hade Forssell den franska chansen som förebild, en genre mitt emellan sång och dramatik, melodi och uttryck. Ibland översatte han texter, men oftare skrev han nya texter till den franska originalmusiken. Många av dessa visor har sedan blivit klassiker som t ex *Snurra min jord* till melodin *Elle tourne la terre* (1949). Sången sjöngs första gången 1958 av Jan Malmsjö i revyn "Två åsnor" av Lars Forssell och Pär Rådström på Göteborgs stadsteater.

Bo Nilsson/Gudrun Ylinentalo: Ravillac Arr: Olle Helge

Bo Nilsson har lika ofta väckt förundran som beundran. Redan som 18-åring fick han med sin musik det svenska musiklivet och avantgardets Mecka, Darmstadt, att jubla, och han kallades ett "avantgardistiskt underbarn". Men han vände det kontinentala musik-etablissemangets ryggen, tröttnade på den elektroniska musiken och

Trettondagskonsert

Akt 1

intresserade sig mer för texten och rösten. På 60-talet gjorde han musik till artister som Monica Zetterlund, Sylvia Vrethammar, Cornelis, Sven-Bertil, Tommy Körberg m fl. Och han skrev musik till TV-serier som *Hemsöborna*, *Röda rummet* och *Bombi Bitt och jag*.

Texten till *Ravallac* är skriven av pseudonymen Gudrun Ylinentalo, universitetslektor med teaterförflutet. Ravallac är "en glad garçon som gör vad han behagar. Kort och gott: epikuré." Sången är en tangokuplett med argentinsk rytm och ton och berättar om en sorglös man som lever sitt liv på krogen. Kanske, som Carl-Gunnar Åhlén har skrivit, är det ett "satiriskt porträtt av den Bo Nilsson som en gång bodde på Operabaren".

Jules Sylvain/Gösta Stevens: När tvenne hjärtan slår samma slag

Arr: Svenska Lyxorkestern

Jules Sylvains populära sånger lever vidare, och bland hans stora produktion finns många av de mest sjungna melodierna i svensk populärmusik.

Jules Sylvain (1900-1968) hette egentligen Stig Hansson men bytte namn, eftersom han inte tyckte att det var tillräckligt slagkraftigt om man skulle skriva populärmusik. Han arbetade med Ernst Rolf, Karl Gerhard och Åke Söderblom

för vilka han skrev otaliga sånger. Han skrev också flera operetter och en av dem, *Zorina*, uruppfördes på Kungliga Operan 1943. När ljudfilmen gjorde entré började han skriva filmmusik varifrån många av titelmelodierna fortfarande är välbekanta. Eller vad sägs om t ex *Säg det i toner* och *Räkna de lyckliga stunderna blott*. Ur filmen "Kära släkten" från 1933 hör vi i dag *När tvenne hjärtan slår samma slag*. Då sjöngs den av Ulla Billquist, i dag av Helen Sjöholm.

Pedro de Punta: Fullmåne

Toivo Kärki (1915-1992) var oerhört populär som kompositör under 50- och 60-talen i Finland. Hans sånger och melodier spelades så ofta i radio att trovärdigheten för den finska radions underhållning nästan blev ifrågasatt. Så den ursprunglige jazzmusikern Kärki började komponera under olika pseudonymer beroende på i vilken stil han skrev; Karl Stein för tysk stil, W Stone för amerikansk, C Kaparow för rysk osv. När det var spansk stil kallade han sig Pedro de Punta, och det är under det namnet han skrev sin mycket kända finska tango *Fullmåne*, här i ett arrangemang för symfoniorkester. Det skulle dröja några år innan den finska radion kom på att det var Toivo Kärki som dolde sig bakom alla pseudonymer.

Trettondagskonsert

Akt 1

Sergej Prokofjev: Allegro precipitato ur Sarkasmer op 17

Under studietiden vid konservatoriet i S:t Petersburg skrev Sergej Prokofjev (1891-1953) sina fem *Sarkasmer*. Det är en vild och ungdomlig musik som ger återsken av atmosfären i Ryssland fem år före revolutionen. Pianostyckena är tydliga exempel på Prokofjevs groteska stil med ledord som raseri och dröm. *Sarkasmer* är en tydlig manifestation av en konstnärs mörka sidor där hånet, ironin och aggressionen är helt utan medlidande.

Carter Pann: Slalom

Det är ju inte alla förunnat att få uppleva hur det är att åka slalom ner för en brant, välpistad backe. Man kanske inte kan åka slalom, eller så vill man inte. Men här ges i alla fall både orkester och publik möjligheten att få uppleva en hisnande färd ner för Steamboat Springs i Colorado. Det härliga *Slalom*, som sig bör uppdelat i två åk, är skrivet 1998/99 av den amerikanske tonsättaren Carter Pann, född 1972 . Det blir färd med hopp och ibland bara på en skida, och det är nära att vi kör ur pisten när den klassiska musiken i vår free-style får oss att tappa koncentrationen för ett tag.

Med *Slalom* var Carter Pann en av finalisterna i Masterprize Com-

petition i London. Han är knuten till University of Michigan och hans verk har blivit framförda både i USA och i Europa. Pann skriver också en hel del musik för olika reklamslag i radio och TV.

Under de olympiska spelen i Salt Lake City i vinter kommer publiken också få möjlighet att få lyssna på – och uppleva – detta slalomåk.

Benny Andersson/ Björn Ulvæus: Inte jag ur Chess *Arr: Anders Eljas*

När ABBA upplöstes 1981 började Benny och Björn förverkliga en gammal dröm om att skriva musikal. De vände sig till engelsmannen Tim Rice, som var textförfattare till världssuccéer som *Jesus Christ Superstar* och *Evita*.

Musikalen handlar om en VM-match i schack mellan amerikanen Freddie Trumper och ryssen Anatoly Sergievskij. Men schackspe-larna kämpar också om Freddie medhjälpare Florence. Temat blir en metafor för förhållandet mellan öst och väst under det kalla kriget, men genom schackspelarnas kamp om Florence också en kärlekshistoria.

Scenversionen av *Chess* fick sin urpremiär i London 1986 med Tommy Körberg i rollen som den ryske schackmästaren. Det blev en stor succé och *Chess* spelades under tre år. Nu i vår kommer

Trettondagskonsert

Akt 1

Chess att sättas upp på Cirkus i en svensk version. ”Genom åren har Björn och jag funderat fram och tillbaka på möjligheten att sätta upp *Chess* här i Sverige, men vi har aldrig riktigt kunnat bestämma oss”, säger Benny Andersson. ”Inte förrän regissören Lars Rudolfsson förra året kom med en helt ny idé om hur historien skulle kunna gestaltas. Trots att vi har levt med *Chess* under ganska lång tid nu, så känns allting alldeles nytt.” Ett äventyr där vi får uppleva ett smakprov från den nya, svenska *Chess*.

Dmitrij Sjostakovitj: Vals 1 ur Jazzsvit nr 2

Dmitrij Sjostakovitj (1906-1975) var en av de största tonsättarna under Stalintiden. Ändå pendlade han mellan att vara accepterad och uppbugen av den sovjetiska maktpapparan, och att vara bannlyst och förbjuden. Han fick gå en ständig balansgång mellan att skriva musik som tjänade maktens syften - och att komponera utifrån sin konstnärliga övertygelse. Hans musik har därför ofta flera bottnar och går att tolka på många olika sätt. *Jazzsvit nr 2* skrevs 1938 på beställning av den då nyligen bildade Statliga jazzorkestern. Ur denna svit får vi i dag lyssna till en vals.

Gösta Kullenberg: Möte med musik Arr: Stefan Nilsson

Gösta Kullenberg (1909-1958) var egentligen korrekturläsare men skrev också både musik och dikter. Han gav bara ut en enda diktsamling, ”I Nordens sommar och andra visor”, varav några dikter senare skulle bli kända sånger, som t ex *Inlandsshanty* och *Visa om en liten rödlätt man*, som sjöngs in av bl a Margareta Kjellberg. 1970 gav Björn Johansson ut en skiva med flera av Kullenbergs sånger. I dag får vi lyssna till Tommy Körberg som sjunger den fina visan om hur mötet med musik i vardagen kan få oss att stanna upp och bli någon helt annan.

Lowell Liebermann: Maccaber Dance ur Pianokonsert nr 1

Amerikanen Lowell Liebermann, född 1961, har snabbt blivit en av USA:s mest framförda kompositörer i sin generation och har skrivit för nästan alla instrument och former. Hans verk är på samma gång lättillgängliga och utmanande både för musiker och publik – det gäller också hans första pianokonsert från 1983.

Ur den får vi lyssna till sista satsen som har undertiteln *Maccaber Dance*. Den är uppkallad efter den skotske äventyraren Maccaber, upphovsman till dödsdansproce-

Trettondagskonsert

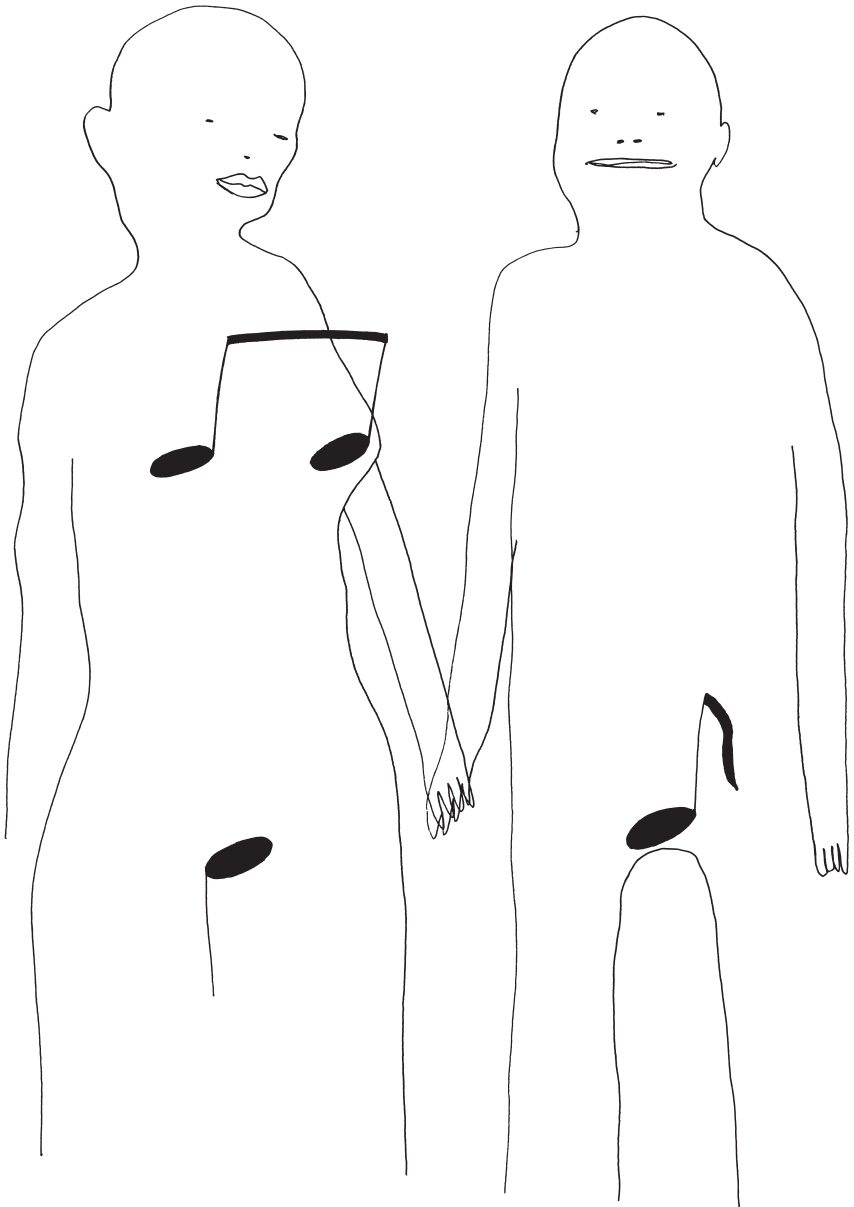
Akt 1

sionerna i Paris under pesten, vilka senare blev kända under namnet "Danse Macabre". I musiken finns också instucket populära medeltida sånger som *Fortune, my Foe* från Anne Cromwells "Virginal Book" från 1638, sånger som används genom hela piano i olika musikaliska förklädnader.

Benny Andersson/ Björn Ulvæus: Vår Sista Dans

Arr: Göran Arnberg

Vi förflyttar oss till tiden för Thore Ehrlings orkester i en smäktande danslåt. Men det är inte Ehrling som är upphovsman, utan Benny Andersson och parhästen Björn Ulvæus. *Vår Sista Dans* ingår på skivan "Benny Anderssons Orkester", en ensemble som verkligen är musikaliskt gränsöverskridande. Här sjunger nu orkesterns refrängsångerska Helen Sjöholm den vackra och vemodiga kärleksvisan *Vår Sista Dans*. Får jag lov?

Trettondagskonsert

Akt 2

Joakim Agnas: Änglafanfar

Konserten inleds, som sig bör vid festliga tillfällen, med en fanfar. Den är skriven av orkesterns solotrumpetare Joakim Agnas och har blivit något av en signatur till just Trettondagskonserten i Berwaldhallen.

Carl Nielsen: Negerdans ur Aladdin

1805 utkom den danske författaren Adam Oehlenschläger med sitt för romantiken så typiska sago-spel "Aladdin". Det var en dramatisk dikt i fem akter som länge hade frestat många teaterdirektörer, och mitt under första världskriget började man planera för en uppsättning på Det Kongelige Teater. Uppdraget att skriva musiken gick till Carl Nielsen (1865-1931).

I december 1919 hade *Aladdin* premiär – förlagd över två kvällar - och det blev en stor framgång. Men redan före premiären började Nielsen att framträda med enskilda stycken ur *Aladdin* under sina resor både hemma och i utlandet, och överallt gjorde de succé. Niensens musik var inte tänkt att knyts till olika personer i skådespelet, utan skulle framförallt beskriva och ge stämning åt de olika exotiska miljöerna i dramat, bl a *Hindudans*, *Kinesisk dans*, *Marknadsplatsen i Isphahan*, *Fångarnas dans* och

Negerdans. Men hur exotiskt än Nielsen ville få det att klinga, kan man inte låta bli att tycka att musiken också inrymmer en hel del danskt gemyt mitt i den afrikanska dansen.

Benny Andersson: Cirkus Finemang Arr: Göran Arnberg

Den mångsidige och mycket folkkäre Benny Andersson har förutom all ABBA-musik också komponerat musik till flera filmer. Den senaste i raden var Roy Anderssons kritikerrosade film *Sånger från andra våningen*. Men han skrev också musiken till filmen efter Astrid Lindgrens bok *Mio min Mio* (1987) och Marie-Louise Ekmans film *Nu är pappa trött igen* (1996). I den gör Gösta Ekman ett fenomenalt porträtt av den alkoholiserade och manodepressive Herr Khopp med Marie-Louise Ekmans far som förebild. Det är en svart, ömsint film med komiska övertoner. Ur filmen får vi lyssna till Benny Anderssons *Cirkus Finemang*.

Jacques Brel/Hans Alfredson: Vid Molins fontän Arr: Olle Helge

Jacques Brel (1929-1978) är fortfarande en av huvudfigurerna för den moderna visan och sången över hela världen. Och detta trots att han vägrade sjunga på engelska eller turnera i USA pga av sitt

Trettondagskonsert

Akt 2

starka motstånd mot Vietnamkriget. Här hemma har vi fått många roliga, tänkvärda och engagerade texter översatta och framförda av bl a Tommy Körberg och Evabritt Strandberg. Men det var faktiskt först efter sin död som Brel blev ett välkänt namn i Sverige, inte minst genom föreställningen *Brel* på Göta Lejon.

1976 använde Hasse&Tage Brels sång *Les Bourgeois* i en av sina revyer. Sången fick på svenska heta *Vid Molins fontän*, ett av många exempel på en typisk Brel-text, där allvaret och komiken blandas i en medryckande melodi.

Benny Andersson/

Björn Ulvæus: Money, money, money Arr: Lasse Bejbom

1969 började Benny Andersson samarbeta på allvar med Björn Ulvæus, och tillsammans skrev de en lång rad melodier under de följande åren, inte sällan till texter av Stikkan Anderson. Den nybildade gruppen ABBA slog först igenom med *Ring ring*. Och när de vann Eurovisionsschlagerfestivalen med *Waterloo* 1974, började gruppens internationella karriär, som ju på intet sätt verkar avslutad trots att det nu är många år sedan ABBA upplöstes. *Waterloo* följdes av den ena oförlömliga hiten efter den andra, eller vad sägs om låtar som *Hasta mañana*, *I do, I do, I do, Fer-*

nando, *Dancing queen*, *S.O.S.* och förstås - *Money, money, money*.

Igor Stravinskij: Coda ur Féens kyss

Till 35-årsdagen efter Tjajkovskijs död planerade Ida Rubinstein en hyllningsbalett till den döde kompositören, och hon bad Igor Stravinskij (1882-1971) att komponera musiken. Grunden skulle utgöras av H C Andersens saga *Isjungfrun* och Tjajkovskijs musik.

Baletten hade premiär i Paris 1928 men blev ingen större succé. Stravinskij var missnöjd med koreografin och balettchefen svor och var arg på Stravinskijns sätt att behandla Tjajkovskijs musik. Men musiken var för bra för att bara glömmas bort, och 1934 utkom en orkesterversion. Stravinskij använde sig av många av Tjajkovskijs sånger och pianostycken, som han sedan införlivade i sin egen musik. Stravinskij kallade *Féens kyss* för en allegori. Féen i sagan var Tjajkovskijs musa som för evigt trollband honom med sin kyss och vars makt man förnimmer i hela hans livsverk.

Benny Andersson: Trettondagspolka Arr: Göran Arnberg

Dags för Benny Anderssons Orkester igen. Nu spelar de en alldeles nyskriven trettondagspolka tillsammans med Sveriges Radios

Trettondagskonsert

Akt 2

symfoniorkester, där det också finns många glada spelmän.

Mitch Leigh/ Britt G Hallqvist: Mannen från la Mancha

Arr: Mike Batt

Musikalen *Man of La Mancha* har sin inspiration från Miguel de Cervantes (1547-1616) berättelse om "riddaren av den sorgliga skepnaden", Don Quijote. Men i musikalen har Cervantes själv fått en roll. Det börjar med att han fångas under den spanska inkquisitionen i väntan på rättegång. I fängelset ställs Cervantes först inför en "domstol" upprättad av medfångarna, den blodtörstiga horden av mördare och tjuvar. Cervantes ber då att få lägga upp sitt försvar som en underhållande berättelse. Inför medfångarna iklär han sig Don Quijotes roll och sjunger om *Mannen från La Mancha*, i vilken han berättar om sig själv och sitt uppdrag; att bli en vandrande riddare och strida mot onskans makter.

James MacMillan: Epiclesis, sats 2

James MacMillan tänjer verkligen gränserna för vad en trumpetare kan göra med sitt instrument. Det visar han i sin trumpetkonsert *Epiclesis* från 1993, reviderad 1998. Epiclesis är grekiska och betyder åkallan eller bön. I det här fallet

är det en bön om den helige andens närvaro i högmässans nattvard, där enligt den katolska tron vinet och brödet förvandlas till Jesu kropp och blod. Andra satsen exploderar i ett ohämmat jubel och visar på en helig kraft, en kraft som framhäver den kroppsliga förvandlingen i nattvardens mysterium. Två trumpeter ansluter sig till solotrumpeten, en på vänster sida och en på den högra, som tillsammans symboliserar treenigheten.

Anders Hillborg/Eva Dahlgren: Innan kärleken kom

Ibland, kanske alltför sällan, möts den klassiska musiken med pop- och rockvärlden. Men när det händer kan det bli riktigt, riktigt bra. Som när Anders Hillborg och Eva Dahlgren möttes i en midnattskonsert i Stockholm Centralstations vänthall i september 1995. Eva Dahlgren, som vanligtvis skriver både musik och text, lämnade över musiken till Hillborg. Resultatet blev en kontroversiell och mycket älskad skiva, *Jag vill se min älskade komma från det vilda*. Sveriges Radios Symfoniorkester spelade, Eva sjöng och Esa-Pekka Salonen ledde konserten. Från detta musikaliska möte får vi i dag höra den vackra *Innan kärleken kom*, med text så typisk för Eva Dahlgren och med musik som bär Anders Hillborgs signum.

Trettondagskonsert

Akt 2

Benny Andersson: Lauren

Arr: Göran Arnberg

Efter 25 års frånvaro på den svenska filmduken gjorde Roy Andersson sin fantastiska film *Sånger från andra våningen*. Han fick lysande recensioner, bl a för att med sin film "lägg örat till vår tid och formulera all den oro och många av de frågor som är dagens och som handlar om ansvar och skuld, om solidariteten som dog". Handlingen kretsar kring Karl som har tänt eld på sin möbelaffär för att få ut försäkringspengar. I bakgrunden finns resten av samhället, som verkar vara på väg att bryta samman. Roy Andersson skriver:

"Till vissa delar kan man förnimma känslan av en annalkande katastrof, ännu ett värdesystemmässigt, historiskt nödvändigt sammanbrott, en känsla av att befinna sig på ett sjunkande skepp."

Roy Andersson bad Benny Andersson att skriva musik till filmen. Bennys första intryck var att filmen egentligen inte behövde någon musik, men han hade ett gammalt musikstycke som kanske skulle passa.

Efter att ha sett filmen flera gånger, arbetade Benny Andersson fram tre huvudteman med ett antal variationer, som Roy Andersson sedan kunde använda för att för-

verkliga sin vision. I dag får vi ur filmen lyssna till *Lauren*.

Bo Nilsson: Arktisk Air

Under 1950-talet var Bo Nilsson den internationellt mest uppmärksammade svenske tonsättaren, men han lämnade modernismen tonspråk och vände sig mer mot lyrism och senromantik. Ett exempel är hans vackra och vemodiga *Arktisk Air* från 1995, om vilket han själv skriver:

*Som isberget
sakta rör sig i sitt arktiska vatten
rör sig min romans
långsamt i det tonala havet
för att slutligen hitta hem
från a till b
med en spets av h
som en istapp
på slutstrecket*

Silvestre Revueltas: La noche de los Mayas

Den mexikanske kompositören Silvestre Revueltas (1899-1940) föddes på 1800-talets allra sista dag. Han fick uppleva ett kort och intensivt liv fyllt av musik och revolutionära drömmar, uppväxt som han var under den mexikanska revolutionen. Revueltas var ett musikaliskt underbarn och studerade både i Mexiko och i USA, där han tillbringade två år i gang-

Trettondagskonsert

Akt 2

sterstaden Chicago på 20-talet. Han ledde senare bl a en orkester i Texas, undervisade i violin och komposition i Mexiko, innan han 1937 reste till Spanien för att dirigera egna verk och ge sitt stöd till republikanerna i det spanska inbördeskriget.

Redan 1940, bara 40 år gammal, dog han av alkoholism i kombination med lunginflammation. Under hans korta levnad fick han aldrig något större erkännande för sin högst personliga musik. Hans musik låg långt ifrån den mer nationalistiska musik som skrevs av samtida mexikanska kompositörer. Revueltas plockade i stället upp musiken från gator och barer och klädde den i en dräkt som passade konsertsalen. Poeten Octavio Paz har uttryckt sig om Revueltas musik: "All hans musik verkar föregången av något som inte bara är glädje och munterhet, som vissa tror, eller satir och ironi, som andra tror. Detta element, bättre och renare... är hans djupt rotade, men också glädjerika omsorg om människor, djur och ting."

Revueltas liv kan säkert för en utomstående framstå som både glamoröst och äventyrligt, men hans liv var snarare ett rent helvete. Men, som någon skrev med tanke på Revueltas musik, "han kom inte tillbaka från helvetet tomhänt."

Hans sista tio år var mycket produktiva med omkring 40 verk, varav sex verk för stor orkester och musik till åtta filmer. Det var framförallt för sin filmmusik *Revueltas* blev omtalad och för sin samtid ihågkommen, bl a för musiken till filmen "La noche de los Mayas" från 1939. Sin vana trogen skrev han musiken i stora sammanhållna stycken, vilket gjorde det lätt för andra att senare sammanställa sviter ur denna musik. Ur sviten *La noche de los Mayas*, sammanställd av José Limantour 1959, får vi nu lyssna till den första delen.

Benny Andersson/ Björn Ulvæus: Du och jag ur Chess

Arr: Anders Eljas

En sång från epilogen i *Chess*. Florence och den ryske schackspe-laren Anatoly Sergievskij har funnit varandra och funderar kring deras, som de ser det, lyckliga kärlekshistoria. Precis som schack kan spelet i kärleken varieras i det oändliga – liksom musik. Denna duett är ett smakprov ur den nya svenska versionen av *Chess* som har urpremiär den 23 februari på Cirkus.

Texter: Bengt Arwén

Sveriges Radios Symfoniorkester

Violin I

Ulf Forsberg 1:e konsertmästare
Bernt Lysell 1:e konsertmästare
Kjell Lysell 1:e konsertmästare
Jannica Gustafsson Alt 1:e konsertmästare
Ulrika Jansson 2:e konsertmästare
Lars Stegenberg
Christian Bergqvist
Per Sporrang
Leander Belladestino
Alexandra Kramer
Aleksander Migdal
Olle Markström
Gunnar Eklund
Torbjörn Bernhardtsson
Lena Rödger
Åsa Hallerbäck Thedéen
Hanna Göran
Per Hammarström
Stanka Simeonova
Svein Harald Martinsen

Violin II

Per Sandklef
Torsten Nilsson
Tore Jonsen
Anders Nyman
Eva Jonsson (tjl)
Bo Söderström
Tomas Andersson
Jan Isaksson
Ann-Marie Lysell (tjl)
Veneta Zaharieva Blendulf (tjl)
Saara Nisonen Öman
Roland Kress
Renate Klavina
Martin Stensson
Paul Waltman
Frida Hallén
Annette Mannheimer (vik)
Dag Alin (vik)
Roger Jonsson (vik)

Viola

Lars Arvinder
Håkan Olsson
Ingegerd Kierkegaard (tjl)
Mikael Sjögren
Leopold Rapoport
Håkan Roos
Mona Bengtsson (tjl)
Hans Åkesson
Kristina Arvinder (tjl)

Elisabeth Arnberg Ranmo

Tony Bauer (tjl)
Ann Christin Ward
Karin Dungal (vik)
Annette Maxe (vik)
Åsa Karlsson (vik)
Catharina Skoog (vik)

Cello

Ola Karlsson, solocellist
Jan-Erik Gustafsson, solocellist
Ulrika Edström, Alt solocellist
Helena Nilsson
Staffan Bergström
Kjell Bjurling
Peter Molander
Per Blendulf
Johanna Sjunnesson
Jana Boutani
Åsa Strid

Kontrabas

Entcho Radoukanov
Ingalill Hillerud
Robert Rödger
Martin Bergstrand
Jan Dahlkvist
Carina Sporrang
Maria Johansson
Peter Lysell

Flöjt

Tobias Carron
Susanne Hörberg
Anu Jämsä (även piccoloflöjt*)
Per-Olof Sköld (även altflöjt*)

Oboe

Bengt Rosengren
Ulf Bjurenhed
Bo Eriksson (även engelskt horn*)
Björn Uddén

Klarinett

Kjell-Inge Stevansson
Niklas Andersson
Dag Henriksson (även ess-klarinet*)
Mats Wallin (även bas-klarinet*)

Fagott

Henrik Blixt
Maj Widding

Olle Eriksson (även kontrafagott*)
Fredrik Ekdal (vik)

Valthorn

Hans Larsson
Ivar Olsen
Susan Sabin
Tom Skog
Rolf Nyquist
Bengt Ny

Trumpet

Mark Schrello
Joakim Agnas
Mats-Olov Svantesson
Torben Rehnberg

Trombon

Mikael Oskarsson
Christer Torgé
Göran Brink
John Lingesjö (tjl)
Mikael Lundqvist (vik)

Tuba

Lennart Nord

Puka och Slagverk

Tomas Nilsson
Jan Huss
Seppo Asikainen
Mats Nilsson
Pelle Jacobsson (vik)

Harpa

Lisa Viguier

Piano

Mårten Landström

*Huvudansvarig för biinstrument